

Generalforsamling i Historielærerforeningen for Gymnasiet og HF Vissenbjerg Storkro den 2. november 2005

1. Valg af dirigent

Bestyrelsen foreslog Lotte Schou, der modtog valget og konstaterede at generalforsamlingen var lovligt indvarslet både i Noter nr. 165 juni 2005, og Noter nr. 166, september 2005.

2. Valg af referent

Bestyrelsen foreslog Torben Jakobsen, som blev valgt.

3. Formandens beretning

Formanden, Carsten Lykke-Kjeldsen, startede med at bekendtgøre sin afsked og indtræden i "senatorenes" række. Bestyrelsens beretning som har generel karakter har ligget på Historiesiden på nettet i en måned. Denne blev her suppleret med formandens mundtlige beretning. Begge beretninger kan diskuteres under næste punkt.

To ting har i den forløbne bestyrelsesperiode i særlig grad presset sig på:

- a) læreplanerne
- b) efteruddannelsen

ad a) Læreplanerne

Foreningen har været godt repræsenteret i læreplansarbejdet, skønt det fra starten var usikkert om den ville blive repræsenteret. I læreplansgruppen for HF og VUC har vi været repræsenteret af Hans Jørgen Lych Larsen og for stx af Carsten selv. Desuden også af Kristian Jacobsen og Lotte Schou, begge tidligere formænd.

Nogle rammer var givet gennem kommissoriet, men vi har alligevel haft stor indflydelse.

Bestyrelsen har afgivet flere høringssvar, både til læreplan og vejledning. En del er også blevet indarbejdet – det har været et stort og omfattende arbejde som vi er godt tilfredse med – f.eks: formuleringen: "alle forløb skal enten relateres til eller tage udgangspunkt i elevernes egen samtid". Mange vil harcellere over det, men vi har syntes det var vigtigt. Henrik Skovgaard har gjort opmærksom på, bl.a. i Historiedidaktik at elevernes glemselskurve er meget stejl, specielt hvad angår uformidlet encyklopædisk viden, men meget mindre, når den relaterer til deres egen livsverden.

Bestyrelsen er også godt tilfreds med, at det er slået fast, at historie er et både humanistisk og samfundsvidenskabeligt fag. Vi må i fremtiden nærmere udfolde, hvad dette mere specifikt betyder for undervisningen.

Der har dog også været områder hvor vi kun delvist kunne trænge igennem:

Det store problem på stx er det skriftlige arbejde. Først efter hårdt arbejde kom faget med som kun juniorpartner i studieretningsprojektet i 3.g. Også i 2g var historieopgaven på vej ud; det endte efter mange forviklinger med hybriden dansk-historie-opgaven. Den ligger stort set kun i elevtiden udenfor undervisningstiden, og indebærer cirka en halvering af den nuværende skriftlige dimension i historie.

På HF-området er der tale om en spændende læreplan for kultur-samf-faggruppen, men med nogle begrænsninger bl.a. for samarbejdet med andre fag. Vi er også spændte på hvordan eksamen vil forløbe, når to eksaminatorer skal varetage kompetencerne for tre fag.

Et andet væsentligt punkt i forlængelse af debatten om læreplanerne drejer sig om kanon.

Diskussionen for og imod kanon er jo en diskussion der foregår næsten dagligt. Aktuelt er der lige udkommet en kanon til dansk på Gyldendal.

Har vi fået en kanon i historie? Formanden kunne konstatere ved at søge på Google, at han havde sagt noget forskelligt herom afhængigt af situationen. Men i hvert fald har vi uomtvisteligt fået et obligatorisk kernestof. Bestyrelsen er måske ikke udelt begejstrede for dette, men trods alt er de udpegede områder lig med de områder som de fleste fornuftige lærere alligevel ville arbejde med. Formanden oplæste en række citater fra forskellige meningsdannere (Anette Warring, Ole Grünbaum, Egon Clausen, Peter Frederiksen, Gorm Gunnarsen), der var henholdsvis positive og (især) skeptiske over for kanondannelsen. Formanden betonedede i forlængelse af disse indlæg, at det var vigtigt at være opmærksom på, at vi ikke befinder os i et værdi- og ideologifrit rum. Og at vores kanon ikke skal bruges til et nationalkonservativt projekt, men snarere betegne, med et citat fra Information: ”en bestræbelse på at skabe en fælles identitet, der kan sikre en fælles referenceramme, der på et tolerant og demokratisk grundlag kan være med til at imødegå de udfordringer, globaliseringen og den øgede kulturudveksling skaber”.

Formanden fremhævede blandt andet et indlæg af Gorm Gunnarsen på historie-nu.dk. Denne anklager læreplanen for at være et tilbageslag for kritisk tænkning og for internationalistisk tankegang, idet vi nu skal fokusere på kulturmødet fremfor som tidligere at behandle et oversøisk samfund på dets egne præmisser. Der er risiko for at fokusere for meget på et ”os og dem”. Formanden var ikke uberørt af synspunktet: læreplanen tager jo et primært dansk og europæisk udgangspunkt. Så det er vigtigt at overveje, hvordan man på fornuftig vis implementerer også det oversøiske i undervisningen.

Udfordringen for os alle er at søge at bevare den levende, kritiske, selvstændiggørende historieundervisning, der både undersøger, hvem vi selv er og hvor vi kommer fra, men også er åben overfor og inspireret af det helt fremmede.

Ad b) Efteruddannelsen

Formanden konstaterede, at det er dejligt der er så mange her på dette generalforsamlingskursus, men det er desværre ikke normalt for tiden. Mange kurser må aflyses. UVM yder ikke mere støtte til kurser. Kun til udviklingsprojekter. Da vi er en stor forening har vi kunnet holde skruen i vandet, men flere mindre foreninger har næsten opgivet ævred. Vi finder UVMs strategi stærkt problematisk. Ikke fordi vi ikke støtter udviklingskurser, men et af målene fra ministeriets side var tydeligvis at svække de stærke faglige miljøer, der sås som en konservativ forsvarer af enkeltfaglighed i en situation, hvor man søgte at fokusere på samspil mellem fagene. Vi har intet imod, at andre aktører går ind og udbyder kurser og derigennem udvider historielærernes faglige indsigt. Men vi finder, at Historielærerforeningen fortsat må være den centrale udbyder. Foreningens berettigelse på efteruddannelsesområdet er, at vi bedre end alle andre kender de umiddelbare behov hos historielærerne, kan imødekomme disse fagligt og sætte dem ind i en didaktisk sammenhæng. Så vi vil opfordre både jer og jeres foresatte til fortsat at sikre denne ”kronjuvel” i gymnasieverdenen, som tidligere fagkonsulent Henrik Skovgaard Nielsen kaldte foreningerne.

Vi fortsætter med rejsekurser og regionale kurser. Regionerne er samlet i større enheder for at få mere volumen og vi håber det vil give en synergieffekt at der nu er flere sekretærer i hver region. Vi lavede i sommer en undersøgelse som viste at regionskurserne scorede højest i tilfredshed. Ca. 700 historielærere har været med i ”road-show kurser” – det er flot. Af afviklede, igangværende og kommende udviklingsseminarer, som foreningen er med i, kan nævnes:

Et projekt om museologi, et projekt om historie og naturvidenskab på K.U., et grundforløbsseminar, et samarbejde om Galilei, flere seminarer om kultur-samf på HF. Desuden går vi med i et projekt med antropologi i det kommende år. Endelig støtter foreningen op om projekt af mere fagdidaktisk art rettet mod erfarne lærere. (Kommentar fra salen: "Nå, det er måske en slags læreplans-viagra!" - - morskab..).

Formanden sluttede sin beretning med følgende:

1. Vi har valgt at udgive og udsende bog om Historiedidaktik til alle medlemmer. Den skal desuden bruges som pensum for pædagogikumkandidater.
2. Vi har udskrevet en historiekonkurrence. Der er sendt pjecer og plakater ude på skolerne og der er lavet fin webside herom: www.historiekonkurrencen.dk.

4. Diskussion af formandens beretning

Der udspandt sig en diskussion om, hvorvidt historie skulle arbejde for at blive et B-niveaufag. John Nielsen indledte: Jeg synes vi skal kalde en spade for en spade, vi er reelt timetalsmæssigt et B-niveau fag. Måske godt at markere det overfor vores nuværende minister. Konstruktionen hviler på at vi har samme antal timer som andre A-niveaufag. Vi kan vinde ved at sige det.

Formanden: Dermed risikerer vi at give afkald på studieretningsprojektet. John Nielsen fandt støtte i sit synspunkt hos flere, bl.a. Gerd Nielsen, Kim Beck Danielsen og Birgitte Bloch Hansen, der alle krævede flere timer til historie.

Andre argumenterede for det modsatte synspunkt: Bente Thomsen fremhævede, at det vil være forfærdeligt, hvis vi definerede os som B-niveau. Vigtigt at vi er et stort kulturbærende fag, et A-niveau på trods af nedskæringen. Og Frode Jensen og Lene Jeppesen mente, at det vil være en tom politisk demonstration at erklære os som B-niveau. Men bestyrelsen bør fortsætte med at påpege overfor politikerne at vi er blevet svækket.

John Nielsen replicerede: Jeg fremfører ikke en kritik af bestyrelsens arbejde angående B-niveau. I har gjort et stort arbejde for at komme igennem i pressen. Men der ER altså ikke 4 A-niveau fag. Det er dårlig politik hvis vi ikke markerer det.

Formanden: Vi har arbejdet meget med det overfor politikerne og man bliver efterhånden træt af at gentage det. Svaret fra UVM har været at historie er opprioriteret fordi historie er kommet med i alle andre fag som har fået en historisk dimension.

Bodil Bruhn supplerede: Formanden stillede på en konference i Vejle et spørgsmål om historiefagets A- niveaustatus, hvortil Jarl Damgaard blot frækt svarede at eleverne lærte lige så meget historie i dansktimerne som i historie!

Lone Søholm: Der står man skal bruge 11-17 timer til hvert afsnit i læreplanen, men i den gamle bekendtgørelse var det tydeligt at det var flere timer til de afgrænsede emner. Vi bør gøre opmærksom på hvori svækkelsen består. Lene Jeppesen svarede hertil, at man godt kan lave forløb på 25 timer som tidligere. Så fleksibel er den nye læreplan nemlig.

Formanden: Det har igennem årene været en interessant videnskabsteoretisk, men uaktuel diskussion, om historie var et samfundsvidenskabeligt eller humanistisk fag, men lige pludselig blev det på grund af AT meget aktuelt for os at afklare, hvilket fag vi er. Vigtigt med den store mængde humanistiske fag i fagrækken at betone, at vi også er et samfundsvidenskabeligt fag.

Pia Gars: Vi er jo lige startet på reformen, så små slag med ændringer. Men jeg har oplevet at der kører for mange forskellige ting i Grundforløbet, der mangler kontinuitet. Måske bør vi samle historietimerne i 2.g og 3.g og lade samfundsfag mv. køre alene i 1.g.

Birgitte B. Hansen var enig: En god idé at samle historietimerne i 2g og 3g fremfor at sprede det ud som nu. Kan bruges hvis vi ikke kan komme igennem med flere timer. Håbløst med så få timer på 3 år som det er nu. Helle Askgaard supplerede: Vi har besluttet at vi ikke har historie i udvalgte semestre. Det kan være en god ide med historiefrie semestre i den nuværende situation.

Jørgen Albertsen: Vi bør lade historie være et 3-årigt fag for at fastholde A-niveaue.

Der var spørgsmål fra salen angående efteruddannelse og konsortier: Hvad gør bestyrelsen for at komme med i sådanne konsortier med universiteterne?

Formanden: Vi har beskrevet mange af bestyrelsens initiativer desangående både i den mundtlige og skriftlige beretning. Der mangler ikke ideer og initiativer, men det er et spørgsmål om hvor mange kræfter vi har. Der kommer imidlertid hele tiden indbydelser til samarbejde fra amtscentre, CVUer, universiteter. Alle har de naturligvis økonomiske interesser heri. Så vi vælger og vrager p.t. mellem inklinationer. Der er faktisk ikke behov for at vi også henvender os.

Peder Wiben: Meningen med udviklingskurser at alle efterfølgende går ud og afholder kurser lokalt.

Gönke Grage: Regionssekretærerne har budt ind på at overtage nogle af de henvendelser vi har fået.

Ulrik Grubb: Vi er i en overgangsfase til et åbent marked. Vi får altså nogle henvendelser for udbydere som bare ser et marked. Uden reelt indhold; så vi er nødt til at være kritiske.

Lisbeth Vedel Smith: Har der været henvendelse angående det kommende renæssanceår? Der skulle være gode økonomiske midler til dette formål?

Ulrik Grubb: Vi har talt om det tidligere og det har været omtalt i Noter – men det er gledet ud, så godt du nævner det.

Torben Jakobsen: Alle kurser annonceres jo på Historiesiden, men jeg kan som webredaktør ikke blive ved med at gøre det hvis I ikke husker at indtaste alle kurser i Kursusdatabasen på EMU. Alle kursusudbydere kan her taste kurser ind, hvorefter vi på fagsiderne skal lave udtræk herfra. Derfor meget vigtigt at foreningen og regionssekretærerne husker at indtaste alle kurser i fremtiden via siden: <http://efteruddgym.emu.dk/>.

Birgitte B. Hansen: Ros til bestyrelsen for udgivelsen og udsendelsen af Historiedidaktik til medlemmerne! (Bifald fra forsamlingen).

Formanden: Vi opretter en fælles konference på Skolekom med regionssekretærerne. Desuden er der behov for nye sekretærer, specielt i Vestsjælland, Fyn og Sønderjylland.

Lokkemaden er at man hvert år får et helt gratis regionssekretærkursus sammen med bestyrelsen - med indbygget ekskursion - og selvfølgelig mulighed for at lave kurser stort set helt efter egen interesse.

Formanden sluttede med at takke den tilstedeværende fagkonsulent Susanne Ørnstrøm for godt samarbejde. Fagkonsulenten deltager traditionen tro i alle bestyrelsesmøder, til værdifuld gensidig erfaringsudveksling.

Formandens beretning blev godkendt med applaus.

5. Kasserens beretning

Det reviderede regnskab og budgetter for nuværende og kommende periode blev gennemgået.

Regnskabet udviser mere end 170.000 kr. i overskud så foreningens formue har rundet 500.000 kr.

6. Diskussion af kasserens beretning

Der var en kort diskussion om man kunne spare distributionsudgifter ved at sende Noter i bundter til skolerne til videre fordeling. Det blev afvist af Ulrik Grubb fordi vi er personlige medlemmer af Historielærerforeningen.

Torben Jakobsen: To forslag til anvendelse af pengene: Lav god fortæring på bestyrelsesmøderne og giv næste gang en større præmie i historiekonkurrencen.

Kasserens beretning blev vedtaget med applaus.

7. Fastsættelse af kontingent

Fastholdes på nuværende satser.

8. Indkomne forslag

Udgik – intet fremsendt.

9. Valg af ny bestyrelse

Fra den gamle bestyrelse genvalgte Ulrik Grubb, Hans Jørgen Lych Larsen, Peder Wiben og Klaus Bjerre.

Nyvalgt blev Agnete Holst Andersen, Langkær Gymnasium, Jakob Buhl Jensen, Maribo Gymnasium, Rasmus Nordland, Middelfart Gymnasium, Mette Rønje, Nordsjællands VUC samt Claus Blaabergh, Holstebro Gymnasium.

10. Valg af suppleant

Kim Beck Danielsen, Odense Katedralskole blev valgt.

11. Valg af revisor

Torben Jakobsen. Lemvig Gymnasium blev genvalgt.

12. Eventuelt

Bodil Bruhn: Vigtigt at vi anbefaler medlemskab af Historielærerforeningen overfor vores pædagogikumkandidater.

Lotte Schou: Dette sker også på alle fagligt-pædagogiske kurser. F.eks. fik vi 27 medlemmer på sidste kursus.

Bente Thomsen: Eksamensordningen er en katastrofe, jeg vil gerne give bestyrelsen mandat til at få det ændret. Den er fuldstændig forkert. (bifald). Ulrik Grubb: Lovede at bestyrelsen sammen med fagkonsulenten vil se på det. Behov om information og eksempler hvis den ikke kan laves om.

Benny Christensen: Den europæiske historielærerforening Euroclio oplever svære tider; det er svært at skaffe donorer. Den danske historielærerforening får meget anerkendelse og ros fra Euroclio for sit arbejde.

Bodil Bruhn: Jeg vil gerne rose bestyrelsen for på trods af hårde odds at have lavet et stort og godt arbejde. (Bifald!)

Derefter var der uddeling af ros og gaver med tak for veludført arbejde til de afgående bestyrelsesmedlemmer: Jacob Ringsing Jensen, Gønke Grage, Thorkil Smitt, Lise Bruun Rasmussen og Carsten Lykke-Kjeldsen.

Generalforsamlingen blev afsluttet med at dirigenten takkede for god ro og orden samt gode indlæg i debatten.

Referent: Torben Jacobsen